

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 12 - 2021

Випуск з проблеми
«Епідеміологія»
Підстава: рецензія експерта
МОЗ України

НАПРЯМ ВПРОВАДЖЕН
ЕПІДЕМІОЛОГІЯ

**СПОСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ СУДИННИХ
КАТЕТЕРІВ
У СТАЦІОНАРНИХ ХВОРИХ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ
ЛИСТА ЩОДЕННОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА МІСЦЕМ
КАТЕТЕРИЗАЦІЇ У ПАЦІЄНТА З СУДИННИМ КАТЕТЕРОМ**

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МОЗ УКРАЇНИ**

А В Т О Р И:

**БЕРЕЖНА А.В.
ЧУМАЧЕНКО Т.О.**

**УКРМЕДПАТЕНТІНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ**

м. Київ

Суть впровадження: запропоновано спосіб оптимізації використання судинних катетерів у стаціонарних хворих на основі листа щоденного спостереження за місцем катетеризації у пацієнта з судинним катетером (далі – лист спостереження).

Пропонується для впровадження в практичну діяльність закладів охорони здоров'я (обласних, міських, районних), в яких медичний персонал виконує процедуру катетеризації судин, зокрема проводить установку центральних венозних та периферичних венозних катетерів (ПВК). Цільова аудиторія: лікарі та сестри медичні відділень реанімації та інтенсивної терапії, відділень хірургічного й терапевтичного профілю, лікарі-епідеміологи та фахівці з інфекційного контролю.

Катетеризація судин пов'язана з рядом ускладнень, частина з яких (зокрема, інфекційні) виникають внаслідок неправильного використання та обслуговування судинних катетерів. Naomi P. O'Grady та співавт. (2011) для профілактики катетер-асоційованих інфекцій кровотоку рекомендують видаляти ПВК у пацієнтів з ознаками флебіту та катетери, необхідність у подальшому використанні яких відсутня (ступінь доказовості IB та IA відповідно). Цим обумовлюється доцільність проведення щоденного моніторингу за станом місця катетеризації у пацієнтів з судинними катетерами.

При проведенні проспективного епідеміологічного дослідження в хірургічному стаціонарі було впроваджено лист спостереження (наведено нижче). Це дозволило встановити, що медичні працівники продовжують застосовувати ПВК у пацієнтів з ознаками флебіту, що призводило до прогресування стану та наростання симптоматики. Так, в структурі флебітів питома вага флебітів середнього ступеня на момент їх виявлення складала 74,2 %, а на момент видалення ПВК частка флебітів середнього ступеня збільшилась на 14,0 % та досягла 88,2 %. Крім того, в 6,8 % випадків тривалість катетеризації ПВК складала більше ніж 5 діб. При цьому у 90,0 % випадків було зареєстровано флебіт середнього ступеня.

Лист спостереження мають заповнювати медичні працівники, які здійснюють догляд за місцем катетеризації та виконують маніпуляції з судинним катетером. Пункти 1.1. – 1.11. розділу 1 «Нагляд за областю установки катетера» рекомендовано заповнювати щодня, в один і той же час. Пункти 2.1. – 2.2. розділу 2 «Маніпуляції з катетером» рекомендовано заповнювати щодня по факту проведення процедури заміни фіксуючої пов'язки, або процедури промивання катетера. Якщо протягом доби зазначені маніпуляції не проводились, необхідно вказати це у листі спостереження. Лист спостереження необхідно вклеювати до карти стаціонарного хворого. Аналіз листів спостереження з метою оцінки дотримання компонентів інфекційного контролю та профілактики ускладнень катетеризації судин має проводити лікар-епідеміолог або фахівець з інфекційного контролю закладу охорони здоров'я.

Необхідність документування щоденного моніторингу та оцінки доцільності використання судинних катетерів шляхом заповнення листів спостережень сфокусує увагу та посилить відповідальність медичних працівників з питань застосування і догляду за судинними катетерами та допоможе зменшити відсоток випадків необґрунтовано тривалої катетеризації. Це дозволить оптимізувати використання судинних катетерів в стаціонарі, зменшить частоту розвитку ускладнень, пов'язаних з катетеризацією судин (як інфекційних, так і не інфекційних).

Інформаційний лист складено за матеріалами НДР «Розробити науково обґрунтовану стратегію профілактики формування антибіотикорезистентності у збудників інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги, в лікувально-профілактичних закладах», № держреєстрації 0118U000944, 2018-2020 р.р.

За додатковою інформацією звертатися до укладачів листа: Бережна Антоніна Валентинівна, тел. 067-358-12-08, кафедра епідеміології, Харківський національний медичний університет, проспект Науки, 4, м. Харків, 61022

Лист щоденного спостереження за місцем катетеризації у пацієнта з судинним катетером

П.І.Б. пацієнта _____	Вік _____	№ карти стаціонарного хворого _____			
Дата встановлення судинного катетера « ____ » _____ 20__ р.					
Дата видалення судинного катетера « ____ » _____ 20__ р.					
ПОКАЗНИКИ ДЛЯ ЩОДЕННОГО МОНІТОРИНГУ	Дата / день катетеризації				
	/	/	/	/	/
1. Нагляд за областю установки катетера					
1.1. почервоніння шкіри в області установки катетера (так/ні)					
1.2. набряк в області установки катетера (так/ні)					
1.3. ущільнення в області установки катетера (так/ні)					
1.4. скарги пацієнта на біль в області установки катетера в стані спокою (так/ні)					
1.5. скарги пацієнта на біль в області установки катетера при пальпації (так/ні)					
1.6. по ходу катетеризованої вени визначається болочий тяж (так/ні)					
1.7. наявність виділень в області установки катетера (так/ні)					
1.7.1. характер виділень в області установки катетера (при їх наявності)					
1.8. підвищення температури у місці установки катетера (так/ні)					
1.9. гіпертермія у пацієнта, яка не пов'язана з основним захворюванням (так/ні)					
1.10. інші симптоми (вписати) _____ (так/ні)					
1.11. потреба в заміні катетера (так/ні)					
2. Маніпуляції з катетером					
2.1. заміна фіксуючої пов'язки (так/ні); якщо «так» вказати час проведення даної маніпуляції, причину					
2.2. промивання катетера (так/ні); якщо «так» вказати час та розчин, що було використано для промивання судинного катетера					
Прізвище та підпис відповідальної особи					

Відповідальний за випуск: О. Мислицький

Підписано до друку 12.02.2021 Друк. арк. 0,13. Обл.-вид. арк. 0,08. Тир. 112 прим.

Замовлення № 12.Фотоофсетна лаб. Укрмедпатентінформ МОЗ України,
04071, м. Київ, вул. Межигірська, 43, каб. 46.